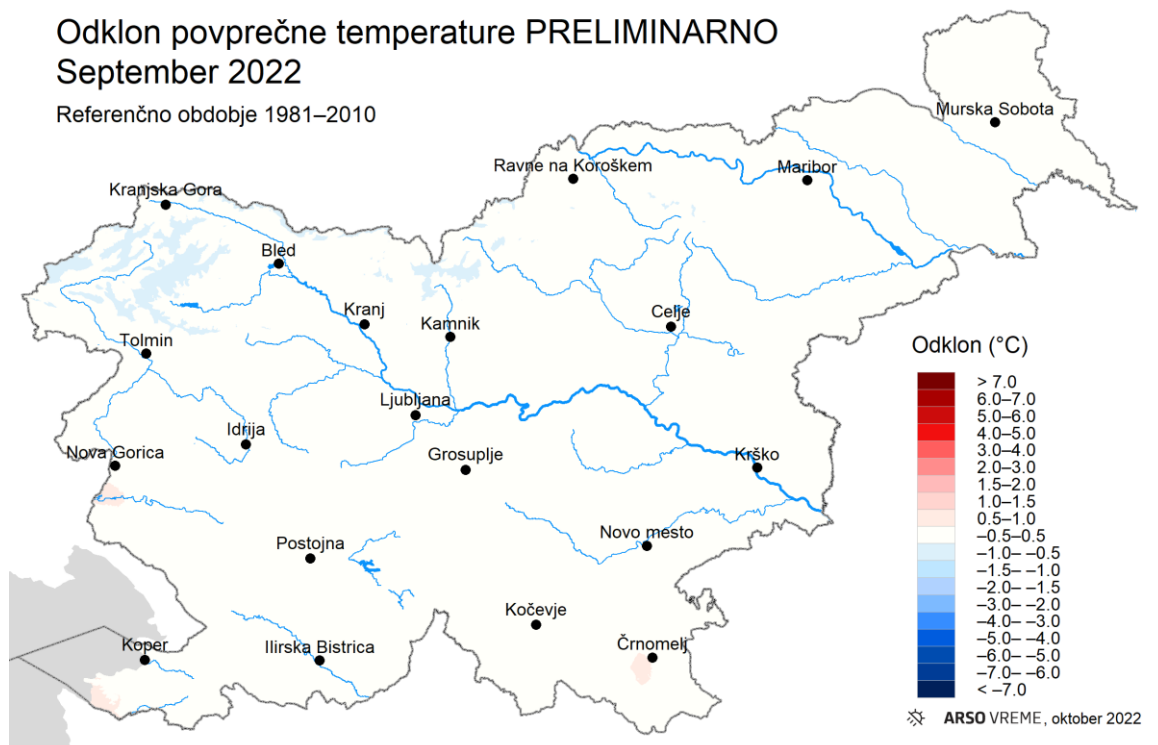

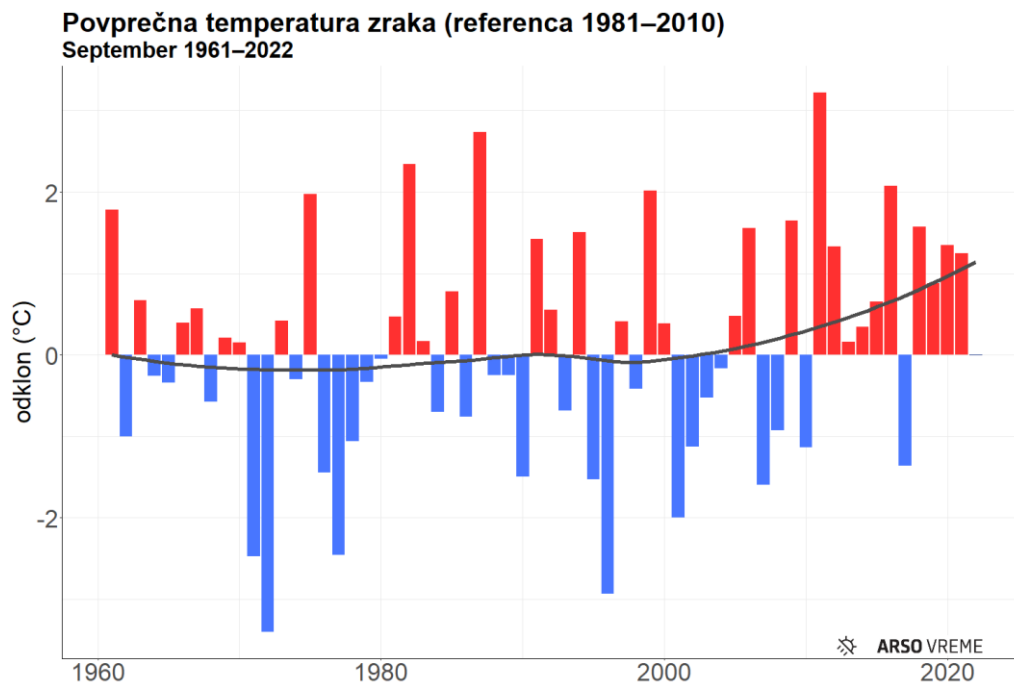
Podnebne značilnosti septembra 2022

Po delnih in še ne povsem preverjenih podatkih je bila septembrska povprečna temperatura zraka na ravni celotne Slovenije povprečna. Padavin je bilo na ravni Slovenije močno nadpovprečno, število sončnih ur pa podpovprečno.

Slika 1. Odklon povprečne temperature zraka septembra 2022 od povprečja tridesetletnega referenčnega obdobja 1981–2010

Odklon temperature zraka od povprečja obdobja 1981–2010 je na državni ravni znašal 0,0 °C, kar uvršča letošnji september po temperaturi približno na sredino od leta 1961. V tem obdobju je daleč najtoplejši september 2011, z odklonom 3,2 °C, naslednji najtoplejši september leta 1987 je bil za pol stopinje hladnejši (odklon 2,7 °C). Najhladnejši je bil v tem obdobju september 1972 z odklonom –3,4 °C, ostali najhladnejši septembri imajo negativni odklon pod 3 °C. Prostorsko gledano je imel letošnji september odklon med –0,5 in 0,5 °C skoraj povsod po državi, razen nekaterih manjših območij na Primorskem in v Beli krajini, kjer je bil nekoliko toplejši, ter v visokogorju, kjer je bil nekoliko hladnejši. Glede na temperaturni razpon v obdobju 1981–2010 je bil september običajno topel (med prvim in tretjim kvartilom). Septembrska povprečna temperatura je bila od šestdesetih let prejšnjega stoletja ustaljena, od začetka tega tisočletja pa se polagoma viša. Linearni trend ogrevanja v obdobju po letu 1961 statistično ni značilen. Letošnji september je prekinil vrsto štirih zaporednih septembrov s pozitivnim odklonom temperature. V tem tisočletju je bilo 13 septembrov s pozitivnim in devet z negativnim odklonom temperature od povprečja obdobja 1981–2010. V zadnjem letu dni so imeli samo trije meseci (oktober 2021 ter marec in april 2022) temperaturo pod povprečjem tridesetletnega obdobja 1981–2010.

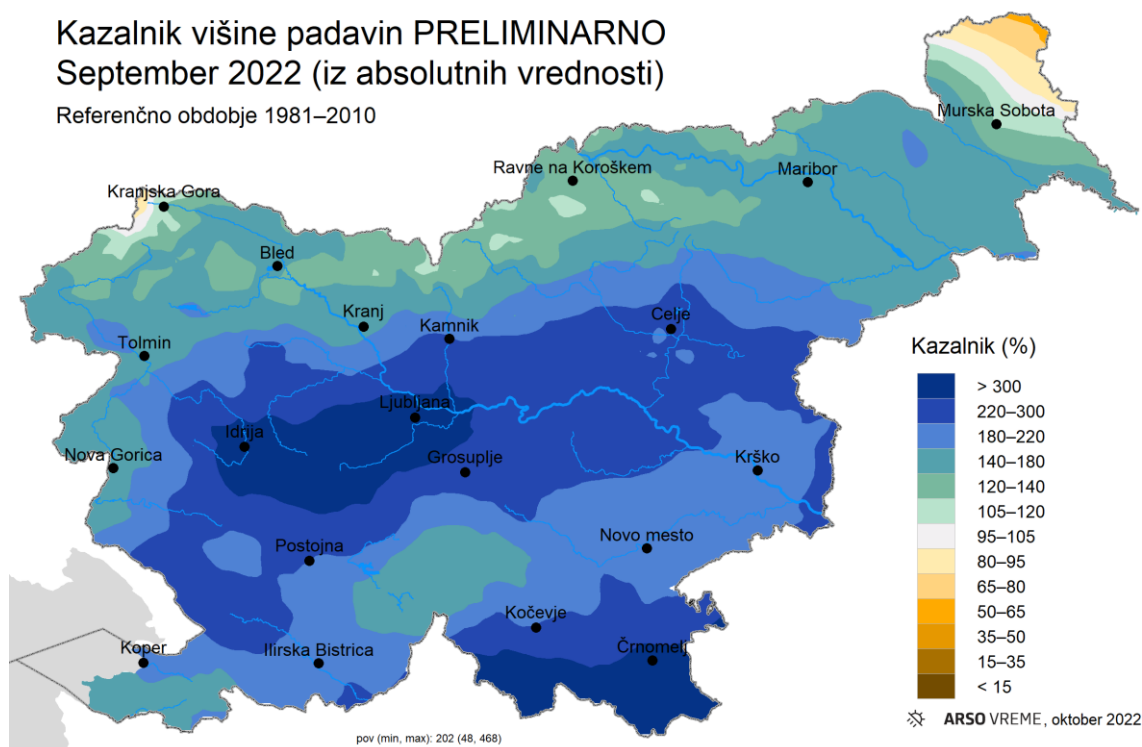

Slika 2. Odklon povprečne temperature zraka na državni ravni v septembrih 1961–2022 od povprečja tridesetletnega referenčnega obdobja 1981–2010. Z rdečo so označeni nadpovprečno topli meseci, z modro hladnejši od povprečja. Letošnji september je označen s temnejšo barvo.

September je bil na ravni celotne države namočen močno nadpovprečno glede na primerjalno obdobje 1981–2010. Na državni ravni je kazalnik višine padavin znašal okrog 207 %, kar uvršča september 2022 med tri najbolj namočene od leta 1961. Najbolj je bil na ravni države v tem obdobju namočen september 2017 s kazalnikom 227 %, kazalnik nad 200 % pa je imel še september 2010 (217 %). Najmanj namočen v tem obdobju je bil september 1970 s kazalnikom padavin 27 %, kazalnik padavin pod 40 % pa je imel še september 1985 (39 %). Prostorsko je bil letošnji september najbolj namočen na dveh območjih: od Breginjskega kota prek Cerkljansko-Idrijskega hribovja do južnega dela Ljubljanske kotline ter od doline Čabranke do Bele krajine. Na teh območjih je padlo od 400 do več kot 700 mm padavin, kar je marsikje tudi več kot trikratnik povprečne količine padavin v dolgoletnem obdobju. Največjo višino padavin smo namerili na merilnem mestu Osilnica, 795 mm. V ostalih delih Slovenije je bilo padavin med 100 in 400 mm, manj le v severovzhodnem Prekmurju, kjer je bilo padavin celo podpovprečno. Več kot polovica mesečne količine padavin je padla v obdobju med 15. in 17. septembrom, ko je predvsem v osrednji in jugovzhodni Sloveniji poplavljal. Naslednje s padavinami obilno obdobje je bilo od 28. do 30. septembra. Glede na razpon višine padavin v obdobju 1981–2010 je bil september na najbolj namočenih območjih zelo (nad devetimi deciloni) oz. izjemno namočen (nad 98. centilom), drugod pa namočen (med tretjim kvartilom in devetim decilom), na manjših delih Obale in severozahodne Slovenije ter v severovzhodni Sloveniji pa normalno namočen (med prvim in tretjim kvartilom). Povprečna višina padavin na ravni države v septembrih je od šestdesetih let do začetka osemdesetih počasi padala, od takrat pa zlagoma narašča. Linearni trend v tem obdobju zaradi velike spremenljivosti septembrske višine padavin ni statistično značilen. September je prekinil dolg niz prevladujočih sušnih mesecev, saj sta bila v zadnjem letu dni rahlo nadpovprečno namočena le november 2021 in letošnji april, ostali meseci pa podpovprečno namočeni. V tem tisočletju je bilo na ravni države deset septembrov s kazalnikom padavin nad in 12 pod povprečno vrednostjo obdobja 1981–2010. Štirje najbolj namočeni septembri od leta 1961 so bili v tem tisočletju.

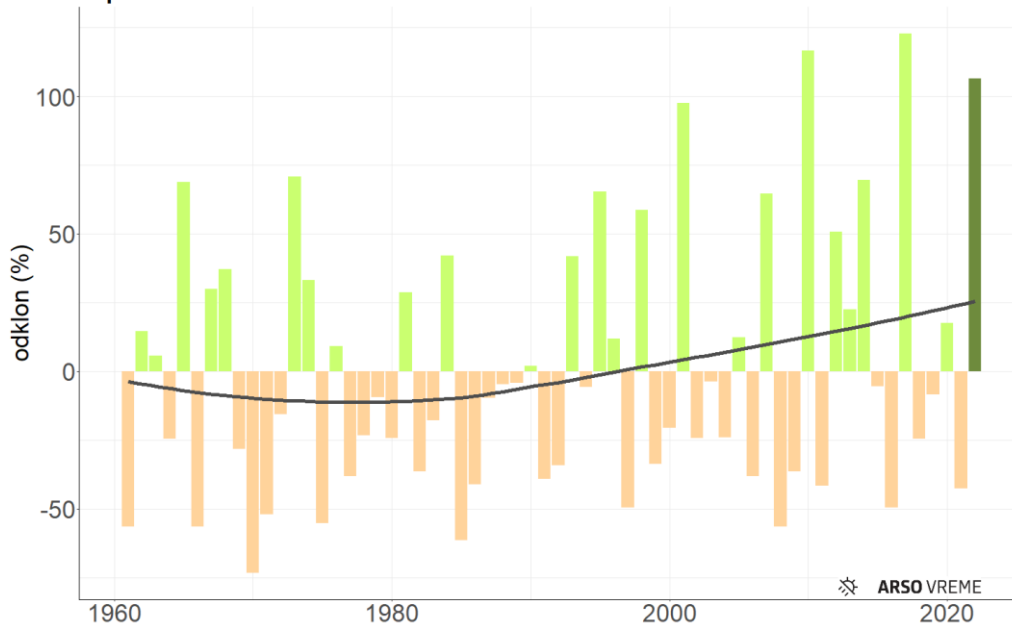
Kazalnik višine padavin PRELIMINARNO September 2022 (iz absolutnih vrednosti)

Referenčno obdobje 1981–2010

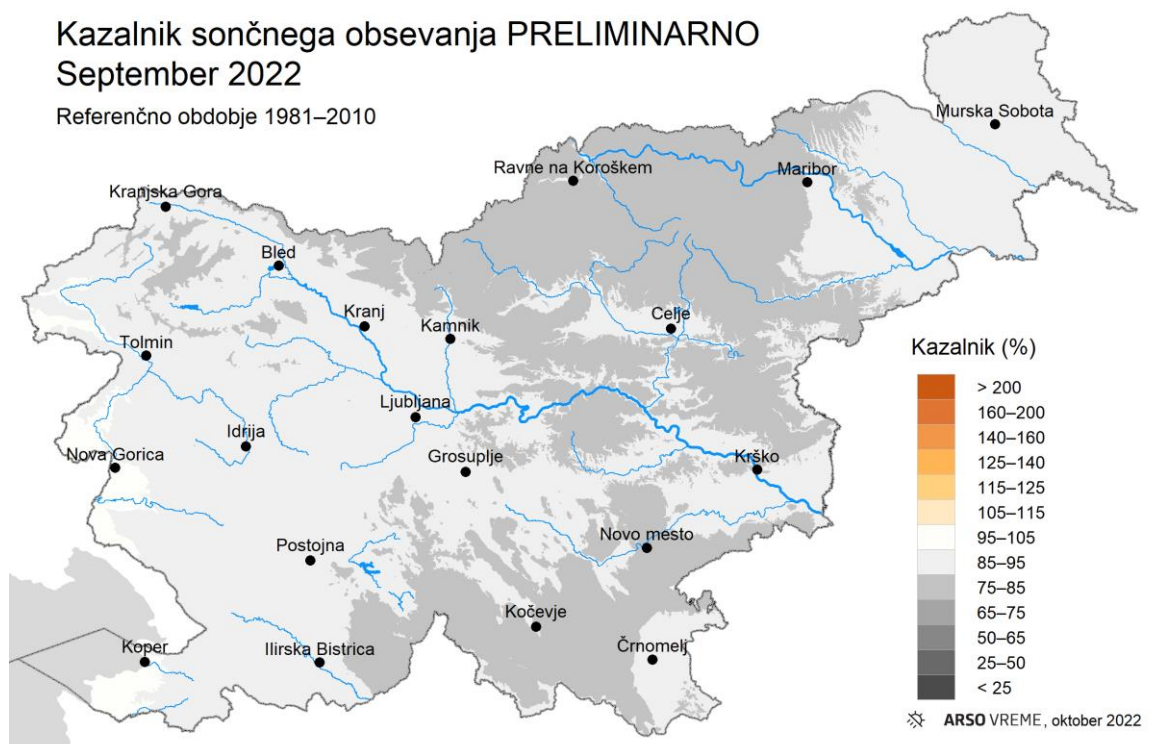
Slika 3. Kazalnik višine padavin septembra 2022 glede na povprečje tridesetletnega referenčnega obdobja 1981–2010. Upoštevano je sorazmerno majhno število merilnih postaj, saj za mnoge postaje zaradi kratkega niza meritev še nismo izračunali dolgoletnega povprečja ali podatki v času nastanka poročila še niso bili na voljo.

Višina padavin (referenca 1981–2010) September 1961–2022

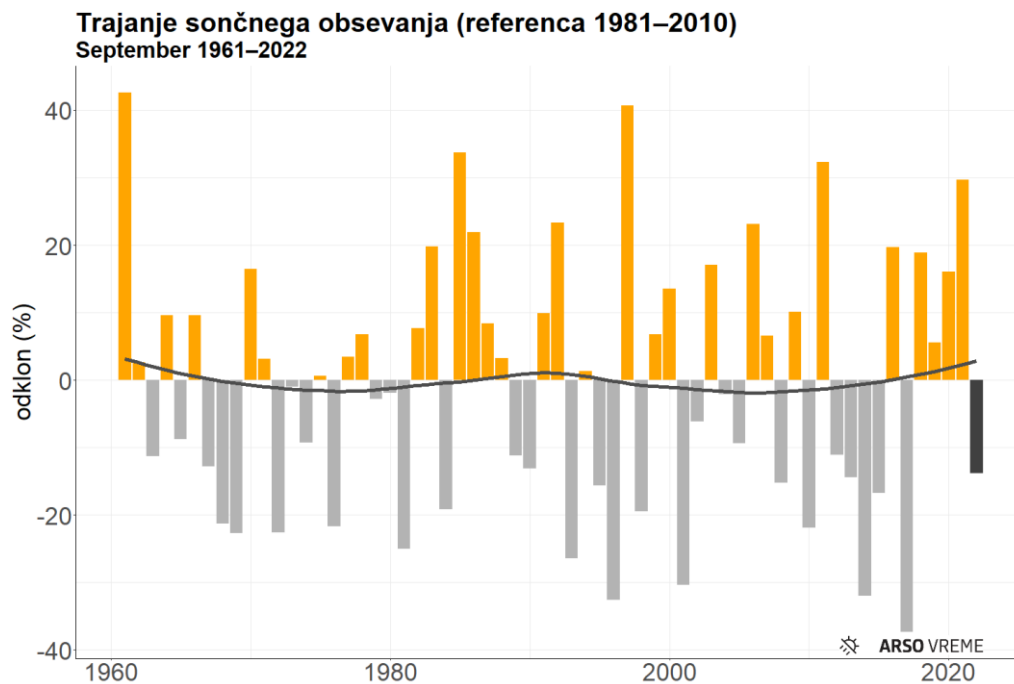

Slika 4. Relativni odklon višine padavin na državni ravni v septembrih 1961–2022 glede na povprečje tridesetletnega referenčnega obdobja 1981–2010. Z zeleno so označeni nadpovprečno, z rjavo pa podpovprečno namočeni meseci. Letošnji september je označen s temnejšo barvo.

Letošnji september je bil na državni ravni podpovprečno osončen. Kazalnik trajanja sončnega obsevanja glede na primerjalno obdobje 1981–2010 je znašal 86 %, kar uvršča letošnji september med 18 najmanj osončenih po letu 1961. V tem obdobju sta bila najbolj osončena septembra 1961 in 1997 s kazalnikoma 143 oz. 141 %, najmanj pa je bil osončen september 2017 s kazalnikom 63 %. Te številke so zaradi majhnega števila meritev precej nezanesljive. Prostorsko gledano je bila relativna osončenost letošnjega septembra največja v delih Primorske, kjer je znašal kazalnik trajanja sončnega obsevanja nad 95 %, v večjem delu Slovenije je znašal kazalnik osončenosti med 85 in 95 %, marsikje v gorah, v jugovzhodni in južni Sloveniji ter delih Štajerske in na Koroškem pa je znašal med 75 in 85 %. Glede na razpon trajanja sončnega obsevanja v obdobju 1981–2010 je bil september v zahodni polovici države normalno sončen (med prvim in tretjim kvartilom), v vzhodni polovici pa skromno osončen (med prvim decilom in prvim kvartilom). Trajanje sončnega obsevanja v septembru se v povprečju od leta 1961 ne spreminja. V tem tisočletju je bilo deset septembrov s pozitivnim in 12 z negativnim odklonom osončenosti od dolgoletnega povprečja 1981–2010.

Slika 5. Kazalnik trajanja sončnega obsevanja septembra 2022 glede na povprečje tridesetletnega referenčnega obdobja 1981–2010. Zemljevid je shematičen, ker je narejen na osnovi majhnega števila podatkov. Posebej ob mejah države so napake lahko velike. Podatki niso preračunani na matematično obzorje.

Slika 6. Relativni odklon trajanja sončnega obsevanja na državni ravni v septembrih 1961–2022 glede na povprečje tridesetletnega referenčnega obdobja 1981–2010. Z oranžno so označeni nadpovprečno, s sivo pa podpovprečno osončeni meseci. Letošnji september je označen s temnejšo barvo.

V topli prvi polovici letošnjega septembra v gorah še ni bilo novega snega, poletno obdobje brez strnjene snežne odeje na Kredarici pa je bilo letos zelo dolgo, od 6. junija do 16. septembra. Nato je ob ohladitvi in obilnih padavinah v drugem delu septembra v najvišjih delih visokogorja zapadlo precej snega. Na Kredarici je snežna odeja zadnje septembrsko jutro dosegla 47 cm, kar je za ta čas v letu zelo veliko, a ni rekordno. Še precej debelejšo snežno odejo smo izmerili na primer 16. septembra 1988, kar 95 cm.

Po mesečni statistiki temperature zraka in višine padavin je bil letošnji september na ravni države najbolj podoben septembrom 1965, 2014 in 1973, ki so bili na ravni države manj namočeni, ter septembroma 2017 in 2010, ki sta bila na ravni države namočena bolj od letošnjega septembra. Od omenjenih mesecev sta bila dva taka, ki sta imela kazalnik padavin nad delom države večji od 300 %. September 1965 je imel izjemno namočen zahodni, še posebej pa severozahodni del države, september 2010 pa izjemno namočen jugozahodni del države, še posebej Trnovski gozd. Vremenski potek se je med omenjenimi meseci seveda razlikoval. Zemljevide odklonov za izbrane spremenljivke najdete na povezavi <https://meteo.arso.gov.si/met/sl/climate/current/archive/monthly-charts/>.